

Bilaga 1.1: Fördjupning om kapacitet, kostnad och kvalitet

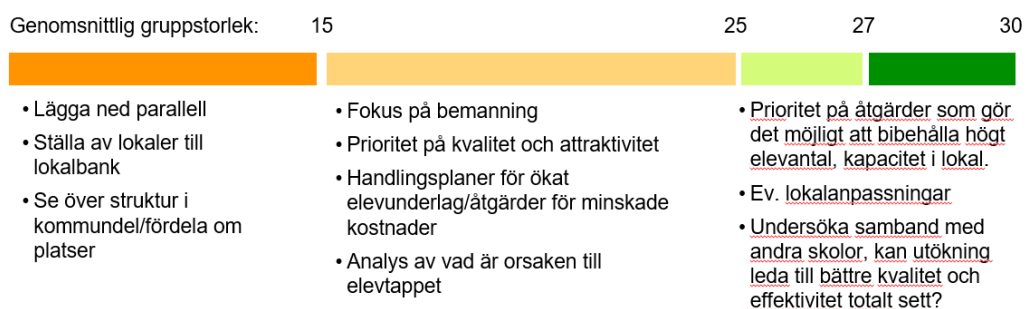
Balans mellan kapacitetsutnyttjande, lokalkostnader och lokalkvalitet är avgörande för att ha en långsiktigt hållbar lokalstruktur. Begreppen har använts för att bedöma nuläget hösten 2024 och önskat framtida läge för verksamhetslokaler i Huddinge kommun. I denna bilaga beskrivs hur de tre begreppen balanseras genom övergripande målsättningar.

Rätt dimensionerad kapacitet

Det föds färre barn i hela Sverige och kombinerat med en minskande invandring minskar behoven av förskole- och skolplatser i nästan alla Sveriges kommuner. Idag minskar Huddinges barnkullar i hög takt, men om och när de återigen växer behöver kommunen vara förberedd på att erbjuda fler platser. För att vara rustade för framtiden behövs redan nu en bättre planerad och flexibel kapacitet som också kan anpassas efter såväl byggtakt som den demografiska utvecklingen. Det ställer höga krav på kommunens samhällsplaneringsprocess och en kommungemensam bild av kapacitet i befintliga verksamhetslokaler i olika kommundelar är avgörande för väl underbyggda beslut om utveckling av nya verksamhetslokaler. Tillväxten ser, och kommer fortsatt att se, olika ut i kommundelarna.

Logiken i kapacitetsutnyttjande i förskolor och skolor är nära sammankopplad med attraktivitet, det fria skolvalet och planeringen av verksamheten. Det är först när antalet barn eller elever minskar med en hel grupp eller klass som behovet av lokaler påverkas. Det vill säga oavsett om en klass har 20 eller 30 elever behövs ett klassrum. Kapacitetsutnyttjandet påverkas också av att ett fritt skolval förutsätter en viss överkapacitet, då det måste finnas fler platser än elever om det ska kunna ske ett val i praktiken.

För att illustrera, planera och prioritera åtgärder för ökat kapacitetsutnyttjande kan exempelvis denna modell användas:

Figur 1: Modell för kapacitetsutnyttjande i grundskola

Målsättningar för kapacitet:

- Huddinge kommun strävar efter att ha en jämnt fördelad överkapacitet i kommunen och inom respektive kommundel.
- Grundskolor och förskolor som fyller en viktig funktion i socioekonomiska områden utvärderas med mer generösa mått för kapacitetsutnyttjande. Detta för att möjliggöra särskilda satsningar som har stor vikt för hela kommundelen.

Minimerade kostnader för verksamhetslokaler

Långsiktiga förutsättningar är avgörande för att kunna använda varje skattekrona på bästa möjliga sätt. Verksamhetslokaler ska därför placeras, planeras och användas på ett sådant sätt att kostnaderna minimeras och lämnar ekonomiskt utrymme för pedagogisk kvalitet och hög personaltäthet.

Det ligger i kommunens intresse att verksamhetslokaler som inte används ska tillgängliggöras för annan användning och inte belasta den tidigare verksamhetens ekonomi. Detta möjliggörs genom kommunens lokalbank.

Målsättning för kostnader:

- Lokalkostnadernas andel av barn- eller elevpengen ska inte öka.

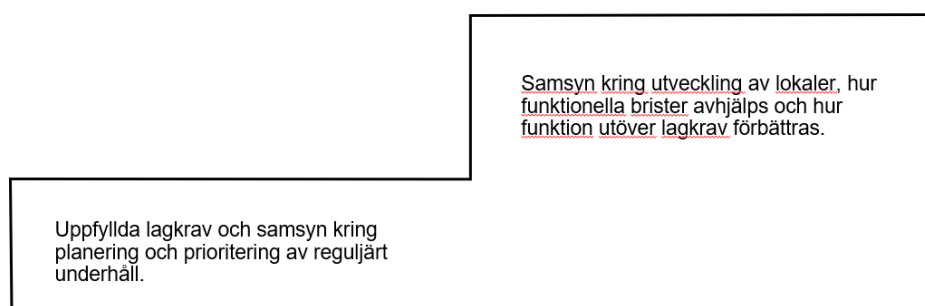
Verksamhetslokalernas kvalitet bidrar till likvärdighet

Verksamhetslokalernas kvalitet ska bidra till likvärdiga förutsättningar oavsett var i kommunen lokalen finns. För att säkerställa att kommunens verksamhetslokaler som minimum uppfyller olika lagkrav utvärderas kvaliteten årligen. En långsiktig och kommungemensam plan för investeringar samt beskrivning av hur dessa påverkar verksamheternas ekonomi och drift ska finnas på plats.

Kommunen strävar efter att utveckla funktion och kvalitet i lokalerna utöver ställda lagkrav. Detta för att lokalerna ska passa kommunens barn- och elevgrupper och erbjuda en god arbetsmiljö, men också för att de ska kunna ställas om till annan verksamhet. I första hand är det önskvärt med en flexibilitet mellan grundskolans yngre årskurser och förskola. Detta beskrivs vidare i verksamhetslokalernas funktionsprogram.

Målsättningar för kvaliteten:

- Verksamhetslokaler i alla kommundelar ska hålla en hög och jämn ”lägstak kvalitet”.
- Kommunens förskole- och grundskolelokaler ska hålla en kvalitet som kan klara av svängningar i barn- och elevunderlaget till så låg kostnad som möjligt.
- Kommunens förskolor och grundskolor ska i så hög grad som möjligt planeras för att vara friliggande och skolgårdar och förskolegårdar ska inte delas med allmänheten under verksamhetstid. Det är särskilt prioriterat i områden där skolgårdar och förskolegårdar riskerar att besökas av personer och verksamhet som inte bidrar till trygghet.

Figur 2: Kvalitetstrappa för verksamhetslokaler